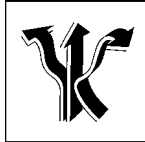

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
**“ПРАКТИЧНИЙ КУРС ПЕРШОЇ ІНОЗЕМНОЇ
МОВИ (НІМЕЦЬКА МОВА)”**
(для бакалаврів спеціальності “Переклад”
спеціалізації “Німецька мова”)

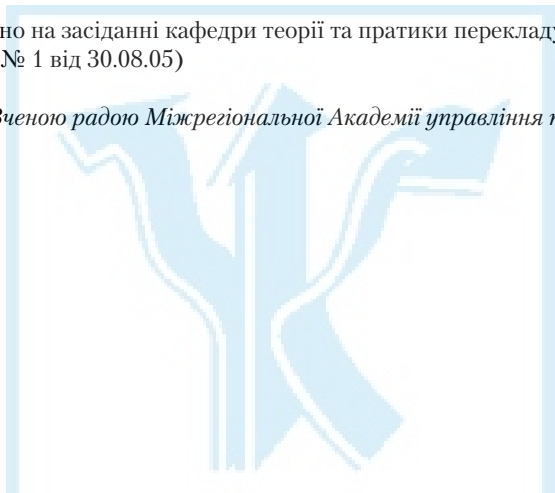
МАУП

Київ 2006

Підготовлено старшим викладачем кафедри іноземних мов
П. Н. Дундієм і професором кафедри теорії та практики перекладу
В. О. Олійником

Затверджено на засіданні кафедри теорії та пратики перекладу
(протокол № 1 від 30.08.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Дундій П. Н., Олійник В. О. Навчальна програма дисципліни “Практичний курс першої іноземної мови (німецька мова)” (для бакалаврів спеціальності “Переклад” спеціалізації “Німецька мова”). — К.: МАУП, 2006. — 39 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Практичний курс першої іноземної мови (німецька мова)”, план практичних занять, зміст і навчання видам мовленнєвої діяльності, питання для самоконтролю, теми контрольних робіт, контрольні завдання, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2006

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма розрахована на бакалаврів філологічних спеціальностей і поєднує найкращі традиційні методи із сучасними підходами до вивчення німецької мови.

Фонетичний, лексичний, граматичний аспекти німецької мови висвітлено й викладено у нерозривному зв'язку та паралельно з розвитком мовленнєвих умінь і навичок у процесі спілкування. У курсі навчання передбачено комплексну реалізацію практичної та освітньої цілей у процесі практичного оволодіння іноземною мовою.

Також зацентовано увагу на оволодіння методикою самоосвіти студента.

Мета навчання — оволодіти усною та письмовою німецькою мовою.

У процесі досягнення цієї мети реалізуються також виховні та освітні завдання, які є складовою загальноосвітньої програми.

Основні завдання:

- удосконалювати вміння та навички письма німецькою мовою;
- розвивати мовленнєві та комунікативні навички;
- навчити студентів сприймати мову на слух;
- удосконалювати вміння та навички перекладу;
- сприяти розвитку у студентів умінь та навичок читання і перекладу спеціальної літератури німецькою мовою.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ПРАКТИЧНИЙ КУРС ПЕРШОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
(НІМЕЦЬКА МОВА)”

№ пор.	Назва теми
1	Німецька мова та німецька культура
2	Сімейні стосунки
3	Батьківський дім
4	Праця і дозвілля
5	Природні явища
6	Молодіжні організації та життя молоді
7	Проблеми і завдання сучасної освіти
8	Медицина
9	Спорт
10	Театр, музика, кіно
11	Світ мистецтва
12	Народні звичаї і традиції
13	Засоби масової інформації
14	НТП і проблеми екології
15	Література
16	Культура
17	Суспільство
18	Політика
19	Приватні та ділові стосунки
20	Економічне життя

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни

“ПРАКТИЧНИЙ КУРС ПЕРШОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
(НІМЕЦЬКА МОВА)”

ГРАМАТИКА

Морфологія

1. Іменник: артикль і рід, відмінки, утворення множини, заперечення *kein*.
2. Дієслово: теперішній час слабких, сильних і неправильних дієслів, наказовий спосіб, зворотні та модальні дієслова, дієслова з відокремлюваними та невідокремлюваними префіксами. Складний минулий час (Perfekt), простий минулий час (Imperfekt), майбутній час (Futur), давноминулий час (Plusquamperfekt). Пасивний стан. Уживання неозначеної форми (інфінітиву) з *zu* та без *zu*, інфінітивні групи *um...zu*, *statt...zu*, *ohne...zu*. Умовний спосіб: утворення та вживання.
3. Прикметник: ступені порівняння прикметників, відмінювання, поширені означення.
4. Займенник: особові, присвійні, вказівні; займенник *man*.
5. Числівник: кількісні та порядкові. Дроби.
6. Прислівник: займенникові прислівники.
7. Прийменник: прийменники з Genetiv, Dativ та Akkusativ.

Синтаксис

1. Просте речення: порядок слів.
2. Складне речення: порядок слів.
3. Складносурядні речення.
4. Підрядні речення: додаткові, означальні, умовні, часу, мети, причини, допустові.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ пор.	Тема заняття	План заняття	Вид контролю самостійної роботи	Літературні джерела	
				основні	додаткові
1	2	3	4	5	6
1	Німецька мова та німецька культура	Німецька мова у Німеччині та за її межами. Фонетичний склад сучасної німецької мови	Співбесіда. Лексико-граматичні вправи	1–5	7–11
2	Сімейні стосунки				
	Сім'я, рідні, друзі	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Відміювання дієслова в теперішньому часі. Підмет у називному відмінку. Особові займенники. Просте речення. Означений артикль та його вживання	Тест	1–8	11–14
	Сімейні обов'язки	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Підмет у називному відмінку	Бесіда. Лексико-граматичні вправи	1–3, 9–11	12–16
	Сімейний бюджет	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Означений артикль та його вживання	Усне фронтальне опитування	1–8	11–14

1	2	3	4	5	6
	Життя типової сім'ї в Німеччині	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Просте речення	Індивідуальне опитування	1–3, 9–11	12–16
	Зовнішність, характер	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Неозначений артикль	Тест. Лексико-граматичні вправи	1–6	13–16
	Захоплення	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Іменний складений присудок. Прямий і зворотний порядок слів	Індивідуальне опитування	1–8	11–14
	Професія	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Дієслова з відокремлюваними та невідокремлюваними префіксами	Бесіда	1–6	13–16
3	Батьківський дім				
	Проблеми житла в Україні	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Складний минулий час (перфект)	Тест	1–3, 9–11	12–16

1	2	3	4	5	6
	Проблеми житла в Німеччині	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Простий минулий час (імперфект)	Бесіда. Лексико-граматичні вправи	1–8	11–14
4	Праця і дозвілля				
	Повсякденне життя	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів	Бесіда	1–6	13–16
	Дозвілля і відпочинок	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Майбутній час	Тест	1–4	10–16
	Канікули і відпустки	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Давноминулий час	Індивідуальне опитування	1–8	11–14
	Покупки	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Пасивний стан	Індивідуальне опитування	1–3, 9–11	12–16
	Мода	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Уживання неозначеної форми (інфінітиву) з <i>zu</i> та без <i>zu</i> , інфінітивні групи <i>um... zu</i> , <i>statt...zu</i> , <i>ohne...zu</i>	Тест	1–6	13–16

1	2	3	4	5	6
5	Природні явища				
	Час і календар	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Іменник	Усне фронтальне опитування	1–3, 9–11	12–16
	Пори року. Погода	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Займенник: особові, присвійні, вказівні; займенник <i>man</i>	Індивідуальне опитування	1–4	10–16
	Кліматичні зони	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Числівник: кількісні та порядкові. Дроби	Тест	1–8	11–14
6	Молодіжні організації та життя молоді	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Прислівник: займенникові прислівники	Індивідуальне опитування	1–6	13–16
7	Проблеми та завдання сучасної освіти				
	Моє навчання	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Прийменник. Прийменники з Genetiv, Dativ та Akkusativ	Тест. Лексико-граматичні вправи	1–8	11–14

1	2	3	4	5	6
	Роль німецької мови в нашому житті	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Прикметник: ступені порівняння прикметників, відмінювання, поширені означення	Бесіда. Лексико-граматичні вправи	1–8	11–14
	Історичні аспекти формування німецької мови	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Прислівник	Усне фронтальне опитування	1–4	10–16
	Система освіти в Україні.	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів	Індивідуальне опитування	1–3, 9–11	12–16
	Система освіти в Німеччині	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Просте речення. Порядок слів	Тест	1–6	13–16
8	Медицина	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Складно-сурядні речення	Індивідуальне опитування	1–8	11–14
9	Спорт	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Складно-підрядні речення	Бесіда. Лексико-граматичні вправи	1–3, 9–11	12–16

1	2	3	4	5	6
10	Театр, музика, кіно				
	Театр: минуле, сьогодення, майбутнє	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Підрядні додаткові речення	Тест	1–8	11–14
	Музика в нашому житті	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Підрядні означальні речення	Бесіда	1–4	10–16
	Світовий кінематограф	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Підрядні умовні речення.	Усне фронтальне опитування	1–3, 9–11	12–16
11	Світ мистецтва				
	Живопис, архітектура	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Підрядні речення мети	Тест	1–6	13–16
	Народні ремесла	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Підрядні речення причини	Індивіду- альне опитування	1–3, 9–11	12–16

1	2	3	4	5	6
	Музеї світу	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Підрядні допустові речення	Індивідуальне опитування	1–4	10–16
12	Традиції та звичаї				
	Історичні традиції	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Сполучник	Тест	1–8	11–14
	Християнські свята	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Модальні слова	Бесіда Лексикограматичні вправи	1–4	10–16
	Традиції та звичаї народів світу	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів Німецькі ідіоми	Усне фронтальне опитування	1–6	13–16
13	Засоби масової інформації				
	Преса	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Засоби економії мовлення	Лексикограматичні вправи. Тест	1–8	11–14

1	2	3	4	5	6
	Радіо	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Комунікативне навантаження членів речення	Індивідуальне опитування	1–3, 9–11	12–16
	Телебачення	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Керування дієслів	Бесіда	1–6	13–16
14	НТП і проблеми екології				
	Історичний процес	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Типи речень	Тест	1–8	11–14
	Новітні винаходи	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів	Лексико-граматичні вправи. Бесіда	1–6	13–16
	Довкілля	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Граматичний аналіз тексту	Усне фронтальне опитування	1–3, 9–11	12–16
	Дослідження Всесвіту	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів	Індивідуальне опитування	1–8	11–14

1	2	3	4	5	6
15	Література	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Пунктуація	Усне фронтальне опитування	4–12	12–16
16	Культура	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Типи речень	Тест	1–8	11–14
17	Суспільство	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів	Лексико-граматичні вправи. Бесіда	1–6	13–16
18	Політика	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Граматичний аналіз тексту	Усне фронтальне опитування	1–3, 9–11	12–16
19	Приватні та ділові стосунки				
	Приватні стосунки. Листування	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів. Пунктуація	Тест. Лексико-граматичні вправи	1–6	13–16
	Ділові стосунки. Листування	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів.	Тест. Лексико-граматичний аналіз тексту	1–12	13–16
20	Економічне життя	Читання та переклад текстів. Вивчення нових слів. Прослуховування аудіоматеріалів	Індивідуальне опитування	1–8	11–14

ЗМІСТ І НАВЧАННЯ ВИДАМ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Основні завдання

1. Скоригувати знання, вміння та навички, одержані на попередніх етапах навчання (в середній школі, на курсах тощо) на розширеному лексико-граматичному матеріалі.
2. Удосконалити знання, вміння та навички і практично володіти усною та письмовою німецькою мовою.

ФОНЕТИКА

Мета курсу — навчити студентів правильної вимови, ознайомити їх з основними інтонаційними структурами мови.

Студент на практиці опановує такий матеріал:

- артикуляційну базу німецької мови;
- асиміляційні зміни звуків;
- словесний і фразовий наголос і ритм мовлення;
- мелодику основних комунікативних типів вислову;
- смисловий зміст і мелодичне оформлення синтагм;
- інтонацію найпоширеніших синтаксичних структур;
- типи читання;
- наголос (словесний, фразовий, логічний);
- поняття про смислову групу.

ЧИТАННЯ

Основне завдання початкового етапу читання — сформувати базовий рівень умінь і навичок, необхідних для правильного скорочитання.

Тексти для читання мають добиратись або створюватись на основі принципу доступності для студентів, бути інформаційними і стати основою для їх переказу та бесід.

Вимоги до вміння і техніки читання

Студент повинен вміти читати швидко і розуміти зміст прочитаного:

- цілком розуміти текст обсягом 500 друкованих знаків, прочитаний за одну академічну годину;
- загалом розуміти текст обсягом 1000 друкованих знаків, прочитаний за одну академічну годину.

АУДІОВАННЯ

Студент повинен навчитися сприймати на слух такі типи текстів: художні, науково-популярні, публіцистичні, бесіди, інтерв'ю та продемонструвати вміння:

- розуміти провідну ідею концептуально та лінгвістично складного аудіотексту;
- впізнавати індикатори дискурсу, що вводять основну думку, змінюють тему, підкреслюють, роз'яснюють, деталізують конкретні моменти висловлювання;
- викласти основну думку прослуханого в усному або писемному мовленні (наприклад, переказ, обговорення, рецензії, нотування і т. д.);
- розрізнити на слух граматичні явища та здогадатися про значення незнайомих слів на основі контексту.

ГОВОРІННЯ

Студент повинен вміти:

- робити самостійні усні монологічні повідомлення на будь-яку з програмних тем протягом 10 хвилин;
- вести бесіду-діалог згідно із програмною тематикою в межах заданої комунікативної ситуації та сфери спілкування;
- підтримувати бесіду в режимі “викладач — студент”, “студент 1 — студент 2”, “студент 1 — студент 1, 2, 3”; займати активну мовленнєву позицію в обговореннях, дискусіях на задану тему;
- логічно чітко і доступно будувати повідомлення, монологічне висловлювання;
- вільно проводити бесіду підготовлену заздалегідь на основі продуманих тез, опорних пунктів, питань, поступово переходячи до спонтанного мовлення;
- будувати монологічне висловлювання;
- усно реферувати, коментувати та аналізувати прочитані/прослухані тексти, узагальнювати інформацію.

ГРАМАТИЧНИЙ МІНІМУМ

Необхідно скоригувати граматичні знання, уміння і навички, здобуті раніше. До вивчення граматичного матеріалу слід підходити диференційовано: граматичні явища, що мають аналоги у рідній мові, засвоюють за допомогою порівняння відповідних прикладів, нескладні подібні явища — за допомогою додаткових пояснень, а явища, що

відсутні в рідній мові, — за допомогою спеціальних правил-інструкцій та узагальнень, а саме:

Іменник: артикль і рід, відмінки, утворення множини, заперечення *kein*.

Дієслово: теперішній час слабких, сильних і неправильних дієслів, наказовий спосіб, зворотні та модальні дієслова, дієслова з відокремлюваними та невідокремлюваними префіксами. Складний минулий час (перфект), простий минулий час (імперфект), майбутній час (футур).

ЛЕКСИЧНИЙ МІНІМУМ

Навчання мовних вмінь реалізують на основі розвитку граматичних навичок і вмінь говоріння у процесі розв'язання комунікативних завдань. Лексичний матеріал засвоюють шляхом старанного вивчення тематично пов'язаних текстів, діалогів, вправ. На початковому етапі необхідно вивчити теми з таких розділів:

- I розділ. Література.
- II розділ. Сімейні відносини.
- III розділ. Батьківський дім.
- IV розділ. Дозвілля.
- V розділ. Природні явища.

ПИСЬМО

Студент повинен навчитися писати німецькою мовою та виконати такі завдання:

- диктант на 500 друкованих знаків;
- переказ сприйнятого на слух тексту — 500 знаків;
- переклад 20 речень з рідної мови на німецьку.

БАЗОВИЙ ЕТАП

Мета і завдання

Головне завдання цього етапу — вдосконалювати раніше отримані знання і розвивати навички спілкування німецькою мовою. Більше уваги приділяти формуванню вміння складати діалоги, розвивати монологічне мовлення.

ЧИТАННЯ

Студент повинен швидко і правильно читати неадаптований текст, вміти його аналізувати з лексико-граматичного погляду, зрозуміти загальний зміст запропонованого уривку суспільно-політич-

ної, науково-популярної та художньої літератури, який містить до 25 % незнайомих слів. Швидкість читання — 600 друкованих знаків за хвилину.

Студенти повинні продемонструвати вміння:

- поділити текст на смислові, композиційні частини;
- читати тексти з метою ознайомлення зі швидкістю 220 слів/хв.;
- читати вголос зі швидкістю 140 слів/хв.;
- розуміти зв'язок між частинами тексту через лексичні та граматичні засоби зв'язку;
- швидко визначити загальний зміст газетних і журнальних повідомлень, статей, доповідей під час оглядового читання;
- розуміти думку автора;
- розуміти не прямо висловлені ідеї або інформацію шляхом припущення;
- використовувати заголовки, ілюстрації, графічні засоби як ключ до розуміння тексту;
- розрізняти стилістичні засоби мовлення, ідіоми і розуміти доцільність їх використання в тексті;
- розпізнавати складні граматичні явища німецької мови та здогадуватись про значення незнайомих слів на основі контексту під час читання тексту;
- на основі операцій аналізу і синтезу вміти передати основний зміст прочитаного, висловлювати свою думку, ставлення щодо цього в усній або письмовій формі (переклад, обговорення, твір, рецензія і т. д.);
- знаходити в тексті нові лексичні одиниці, що відповідають тематиці курсу;
- ініціювати бесіду, організувати дискусію, обговорення на основі прочитаного.

Домашнє читання: 300000 друкованих знаків за семестр.

ПИСЬМО

Студент повинен грамотно писати німецькою мовою під диктовку; вміти творчо переробити прослухану інформацію та грамотно викласти її.

Студенти повинні писати орфографічно, пунктуаційно та стилістично правильно такі типи текстів: короткі оповідання, опис, нариси, рецензії на фільм, статті, короткі доповіді, реферування, твори.

Студенти повинні продемонструвати вміння:

- інформативно і змістовно розкривати тему;
- логічно будувати текст;
- використовувати варіативні лексичні та граматичні засоби зв'язку між реченнями і параграфами;
- використовувати різноманітні лексичні одиниці та граматичні й синтаксичні структури;
- володіти синонімією, антонімією, ідіоматичними виразами;
- висловлювати власну думку щодо поставленої теми.

ГРАМАТИЧНИЙ МІНІМУМ

На цьому етапі вивчають граматичний матеріал, семантичні та граматичні засоби формування тексту як одного цілого, а саме:

- модальні дієслова та їх еквіваленти;
- форми інфінітиву;
- дієприкметник, дієприслівник;
- складнопідрядні речення;
- пунктуація;
- умовний спосіб.

ЛЕКСИЧНИЙ МІНІМУМ

На цьому етапі вивчають теми, які потребують досконаліших знань німецької мови:

VI розділ. Життя молоді.

VII розділ. Проблеми і завдання сучасної освіти.

VIII розділ. Медицина.

IX розділ. Спорт.

X розділ. Театр, музика, кіно.

XI розділ. Світ мистецтва.

XII розділ. Народні звичаї та традиції.

XIII розділ. Засоби масової інформації.

XIV розділ. Література.

Після закінчення цього етапу студент повинен володіти лексикою у межах 3000 слів і словосполучень. Сюди не входить міжнародна лексика, яка збігається за змістом і формою з лексикою української мови, а також структурні слова. Студент має точно і повно розуміти інформацію (використовуючи словник) з тексту обсягом 3000 друкованих знаків.

СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ЕТАП

Мета і завдання

Отримувати та аналізувати інформацію з різних джерел:

- швидко переглядати, прослуховувати, прочитувати текст;
- розуміти загальний зміст;
- відтворювати текст у письмовій або усній формах;
- висловлювати власну думку.

Спеціалізований етап передбачає вивчення таких комунікативних тем:

XVII розділ. Суспільство.

XVIII розділ. Політика.

XIX розділ. Приватні та ділові стосунки.

XX розділ. Економічне життя.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Вагомою складовою фундаментальної підготовки студентів є активне впровадження в систему академічної освіти самостійної теоретичної і практичної роботи студентів, методичних рекомендацій для написання наукових рефератів, курсових, дипломних робіт, а також бібліографічних джерел наукової, науково-методичної та художньої літератури.

Самостійна робота передбачає:

- попередню підготовку до практичних занять;
- виконання ситуаційних, завдань і вправ;
- підготовку до обговорення окремих питань;
- підготовку доповідей та рефератів німецькою мовою;
- самостійне вивчення окремих питань тем курсу;
- огляд рекомендованих бібліографічних джерел.

ПОТОЧНИЙ ТА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль здійснюється як на заняттях, так і після завершення кожного циклу занять згідно з метою та завданнями кожного семестру. Студент не може отримати позитивну оцінку, якщо рівень його знань буде нижчий ніж 50 % нормативів, визначених у програмі та навчальному плані.

Заліки проводяться переважно за результатами поточної успішності, а також за результатами підсумкової контрольної роботи.

Студент має виконати визначені програмою обов'язкові завдання та контрольні роботи. На екзамені перевіряється рівень практичного володіння німецькою мовою згідно з програмою.

ВИМОГИ ДО ІСПИТУ НА СТУПІНЬ БАКАЛАВРА

1. Прочитати оригінальний текст обсягом 2500 друкованих знаків. Дозволено користуватися словником. Розуміння прочитаного тексту перевіряється за допомогою запитань або його переказу німецькою мовою.

2. Усно перекласти текст з української мови на німецьку (за тематикою пройденого курсу). Обсяг перекладу — 25 речень. Час на підготовку не дається.

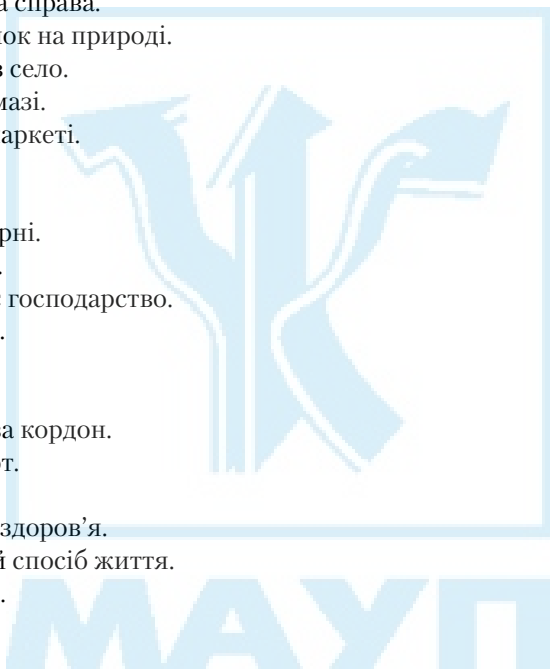
3. Зробити усне повідомлення за спектром тем, вивчених упродовж семестру. Монологічне висловлювання обсягом 20–25 речень має включати лексико-граматичний матеріал, засвоєний протягом всього періоду навчання, та відповідати мовним нормам.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

Розмовна тематика

1. Родинні стосунки.
2. Біографія.
3. Мої друзі.
4. Життя типової сім'ї в Німеччині.
5. Моя сім'я.
6. Що потрібно для сімейного щастя?
7. Виховання в сім'ї.
8. Проблема поколінь.
9. Зовнішність.
10. Риси характеру.
11. Освіта та навчання.
12. Чому потрібно вивчати іноземні мови?
13. Роль німецької мови у нашому житті.
14. Мова та культура.
15. У школі.
16. В університеті.
17. Система освіти в Україні.
18. Система освіти у Німеччині.
19. Вибір професії.
20. Професія перекладача.
21. Робочий день.
22. У гостях.

23. Сільськогосподарська праця.
24. Робітничі професії.
25. Ремонт квартири.
26. Ремонт автомобіля.
27. За кермом.
28. Дозвілля.
29. Канікули і відпустка.
30. Вільний вечір.
31. Вихідні.
32. Улюблена справа.
33. Відпочинок на природі.
34. Поїздка в село.
35. В універмазі.
36. У супермаркеті.
37. Moda.
38. Побут.
39. У перукарні.
40. Покупки.
41. Домашнє господарство.
42. Подорож.
43. У готелі.
44. У горах.
45. Поїздка за кордон.
46. Транспорт.
47. У лікаря.
48. Охорона здоров'я.
49. Здоровий спосіб життя.
50. На пошті.
51. Житло.
52. Меблі.
53. Квартира.
54. Місто.
55. Харчування.
56. Улюблені страви.
57. У ресторані.
58. Спорт.
59. Культура.
60. У театрі.

61. Театр: минуле, сьогодення, майбутнє.
62. Музика в нашому житті.
63. Живопис, архітектура.
64. Улюблена картина.
65. Народні ремесла.
66. Музеї світу.
67. Світовий кінематограф.
68. Улюблений кінофільм.
69. Моя бібліотека.
70. Улюблений письменник.
71. Улюблена книга.
72. Християнські свята.
73. Традиції та звичаї народів світу.
74. Традиції українців.
75. Природа.
76. Рослинний світ.
77. Тваринний світ.
78. Погода.
79. Засоби масової інформації.
80. Преса.
81. Радіо.
82. Телебачення.
83. НТП і проблеми екології.
84. Довкілля.
85. Дослідження Всесвіту.
86. Новітні винаходи.
87. Україна.
88. Німеччина.
89. Німецькомовний світ.
90. Спілкування з друзями.
91. Література.
92. Суспільне життя.
93. Держава та політичні інституції.
94. Економіка.
95. Ділове спілкування.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Розмовна тематика

1. Література.
2. Сімейні стосунки.
3. Дозвілля.
4. Світ природи.
5. Життя молоді.
6. Проблеми і завдання сучасної освіти.
7. Медицина.
8. Спорт.
9. Театр, музика, кіно.
10. Світ мистецтва.
11. Народні звичаї та традиції.
12. Засоби масової інформації.

Граматика

1. Іменник.
2. Відмінювання іменника.
3. Теперішній час слабких, сильних і неправильних дієслів.
4. Наказовий спосіб.
5. Зворотні та модальні дієслова.
6. Дієслова з відокремлюваними та невідокремлюваними префіксами.
7. Складний минулий час (Perfekt).
8. Простий минулий час (Imperfekt).
9. Майбутній час (Futur).
10. Пасивний стан.
11. Умовний спосіб.
12. Відмінювання та ступені порівняння прикметників.
13. Займенник.
14. Числівник.
15. Прислівник.
16. Прийменник.
17. Просте речення.
18. Складне речення.
19. Складносурядні речення.
20. Підрядні речення: додаткові, означальні, умовні, часу, мети, причини, допустові.

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

I. 1. Прочитайте, перекладіть і перекажіть текст.

Gewinner der Geschichte

Von Anfang an gaben Pessimisten dem neuen Land keine große Chance. Im Gegensatz zu anderen Staaten, die aus der Erbmasse der Sowjetunion hervorgegangen waren, konnte die Ukraine nicht an frühere eigenstaatliche Epochen anknüpfen, wenn man von der kurzen Episode nach dem Ersten Weltkrieg absieht. Fast 1.000 Jahre war sie nacheinander und stückweise unter litauischer, polnischer, österreichischer, russischer, deutscher, schließlich sowjetischer Herrschaft gewesen. Wenn auch Polonisierung, Russifizierung, Germanisierung, Sowjetisierung die Seele des Volkes nicht zerstören konnten, so zweifelte man doch am Vorhandensein einer kraftvollen ukrainischen Identität, unter anderem auch weil mehr als 10 Millionen der knapp 50 Millionen Einwohner ethnische Russen sind.

Die historische, kulturelle, linguistische und wirtschaftliche Verflechtung kette beide wie siamesische Zwillinge zusammen. So ist die Industrie, deren Schwerpunkt im Osten des Landes liegt, und die immer noch sehr energieintensiv produziert, von billiger Energie aus Russland abhängig; 90 Prozent des Erdöls kommen von dort. Müsste man dafür Weltmarktpreise zahlen, würde das viele Betriebe in den Konkurs und das Land in eine tiefe Rezession stürzen. Allerdings besteht auch eine umgekehrte Abhängigkeit, da die Ukraine Transitland für russische Energielieferungen nach Westen ist, so für 80 Prozent der Gasexporte. Beide Seiten versuchen die Abhängigkeit zu verringern, Russland, indem es die Türkei als Transitland benutzt, Ukraine, indem es Energie zunehmend auch in anderen Ländern einkauft, zum Beispiel in Turkmenistan. Störungen im Betrieb der Pipelines würden auch die Energieversorgung Deutschlands ernsthaft beeinträchtigen; schon aus diesem Grunde ergibt sich das existentielle Interesse Berlins an guten Beziehungen zwischen der Ukraine und Russland.

Heute kann man sagen, dass die Ukraine zu einem stabilen Staat mit eigener Identität heranwächst. Zwar spiegelte sich das politische Ost-West-Gefälle im Wahlergebnis 2004, doch besitzt der innerukrainische Ost-West-Konflikt nicht das Maß an Spaltungspotenzial, das ihm gelegentlich zugeschrieben wird. Eine ironische Wendung der Geschichte hat es gefügt, dass das Land, das von Sowjets und Deutschen schwer malträtiert wurde, aus dem barbarischen 20. Jahrhundert am Ende als Gewinner hervorgegangen ist. Insbesondere profitierte es, mit fünfzig

Jahren Verzögerung, vom Hitler-Stalin-Pakt, weil es sich plötzlich im Besitz der polnischen Ostgebiete, die 1939 von der Sowjetunion besetzt worden waren, befand, ohne Rückgabeforderungen Warschaws fürchten zu müssen. Die Polen waren sogar die ersten, die die ukrainische Unabhängigkeit anerkannten; sie konnten sich dieses Entgegenkommen leisten, weil sie sich ihrerseits des Besitzes der deutschen Ostgebiete, die sie 1945 als Kompensation erhalten hatten, sicher sein durften. Insoweit hat die Bundesrepublik, als sie die Oder-Neisse-Linie akzeptierte, nicht nur die Beziehungen zu Polen befriedet, sondern indirekt auch die Beziehungen zwischen Polen und der Ukraine.

Die Ukraine ist der zweitgrößte Flächenstaat Europas (mit 600.000 Quadratkilometern fast doppelt so groß wie Deutschland), dessen innere Stabilität, dessen Außenpolitik und dessen wirtschaftliche Aktivitäten unmittelbar sicherheitspolitische Auswirkungen auf den Kontinent haben.

2. Перекладіть німецькою мовою.

1. Хто ви за фахом? — Я лікар і живу в Берліні.
2. На жаль, у нас нема такого словника.
3. Ми йдемо у книгарню і купуємо підручники.
4. Мій друг розмовляє англійською і читає зі словником французькою.
5. Вона цікавиться музикою та літературою. Чим цікавишся ти?
6. Пальто висіло в гардеробі. Він взяв його і приніс мені в кімнату.
7. Припиніть курити, тут і так бракує свіжого повітря.
8. Він одягнув сьогодні тепле пальто і шапку, бо на вулиці холодно.
9. Ми порадили їй харчуватися краще.
10. Йому лише сімнадцять років, але він вже незалежний від батьків.

II. 1. Прочитайте, перекладіть та перекажіть текст.

Kant

“Viele Leute denken, ihre Jugendjahre seien die besten und angenehmsten ihres Lebens gewesen. Aber dem ist wohl nicht so. Es sind die beschwerlichsten Jahre, weil man da sehr unter der Zucht ist, selten einen eigentlichen Freund und noch seltener Freiheit haben kann”.

Nach dem 8-jährigen Besuch des Friedrichsgymnasium wurde der 16-jährige Kant in die Liste der akademischen Bürger seiner Vaterstadt aufgenommen. Die strenge Erziehung setzt sich auch hier kontinuierlich fort. Seine liebste Erholung war das Billardspiel, für ihn auch eine Quelle

des Geldverdienens. Die Universität zählte selbst um 1800, immerhin schon 4 Jahre vor Kants Tod, kaum mehr als 200 Schüler. Bereits 1544 gegründet, war sie wohl eher eine Provinzuniversität.

Durch Newtons Werke und intensives Studium mathematisch-naturwissenschaftlicher Probleme ging dem jungen Studenten eine neue Welt auf. Auch die Erscheinung eines Kometen im Jahre 1744 beeinflusste den 20-jährigen Kant. Der Himmelskörper weckte in ihn die Idee seiner berühmten "Naturgeschichte des Himmels".

Kants Erstlingswerk "Gedanken von der wahren Schätzung der lebendigen Kräfte" behandelt die Frage, ob das Produkt der Masse mit der einfachen Geschwindigkeit oder deren Quadrat gleich sei. Sein Lösungsversuch ist von der heutigen Naturwissenschaft als verfehlt anerkannt und bedeutete auch damals keinen Fortschritt. Doch lässt sich an dem Stil schon einiges seiner späteren Arbeit ablesen. Er wagt schon hier eine Kritik der zeitgenössischen Metaphysik. Trotzdem rechnet er sich nicht zu den reinen Empirikern (erfahrungsgeleiteten Denkern), "denen alles verdächtig ist, was nur den Schein einer Metaphysik (Lehre von dem, was existiert und woher wir wissen, dass es existiert) an sich hat". Er versucht, eine Mittelstellung zwischen beidem einzunehmen.

Von 1746/47–1755 verbringt Kant sein Leben auf dem Land als Hauslehrer. Durch den Mangel an Schulen und Verkehrsmitteln nahmen Gutsbesitzer oft die Dienste eines Hauslehrers in Anspruch. Der Brockhaus sucht den Grund in dem Tod des Vaters. Danach plante Kant diesen Schritt, um die Familie zu ernähren. Vorländer dagegen bestreitet dies. Er nutzt diese äußerlich belanglose Zeit zu eifriger wissenschaftlicher Arbeit. Er kehrt 1754 nach Königsberg zurück, um den Druck seiner "Allgemeinen Naturgeschichte und Theorie des Himmels" zu überwachen. Dem heutigen Naturwissenschaftler sträuben sich bei einigen Theorien zwar die Haare, aber er hat hier geniale Gedankengebilde der Weltentstehung geliefert und Religion und Naturwissenschaft klar voneinander getrennt.

2. Перекладіть німецькою мовою.

1. Він повинен зважати на те, що скоро екзамени.
2. Ви сердитесь через те, що ваш новий сусід вам заважає?
3. У неділю наш знайомий прокинувся дуже рано, швидко помився, поголився і поїхав на вокзал.
4. Ця пара взуття не підходить мені. Покажіть, будь ласка, іншу.
5. Ми вітаємо тебе з днем народження і бажаємо всього найкращого.

6. Пан Горст дуже знервований. Він не може знайти окуляри.
7. Він хоче вчитися, але в нього немає дозволу на перебування у країні.
8. Я знаю лише те, що вона працює за кордоном.
9. Було би краще, коли б ви сьогодні до нас приїхали.
10. Вона купила помаранчевий шарф, бо цей колір зараз у моді.

III. 1. Прочитайте, перекладіть і перекажіть текст.

Aus der Rede von Karl Popper

“Die zynische Geschichtsauffassung sagt, dass es – in der Geschichte, wie auch überhaupt – immer nur die Gier ist, die regiert: die Habsucht, die Geldgier, das Gold, das Öl, die Macht. So war es, sagt der Zyniker, und so wird es wohl immer sein; es ist so in der Despotie, und in der Demokratie ist es nicht viel anders – nur dass in der Demokratie die Heuchelei womöglich noch ärger ist.

Ich halte diese Lehre nicht nur für falsch, sondern auch für unverantwortlich. Es ist eine dringende Aufgabe, sie zu bekämpfen”.

“Ich bin Optimist, der nichts über die Zukunft weiß, und der daher keine Voraussagen macht. Ich behaupte, dass wir einen Schnitt machen müssen zwischen der Gegenwart, die wir beurteilen können und sollen, und der Zukunft, die weit offen ist und von uns beeinflusst werden kann. Wir haben deshalb die moralische Pflicht, der Zukunft ganz anders gegenüber zu stehen, als wenn sie etwa eine Verlängerung der Vergangenheit und Gegenwart wäre. Die offene Zukunft enthält unabsehbare und moralisch gänzlich verschiedene Möglichkeiten”.

“Ich muss die Hauptpunkte meines Optimismus sofort näher erklären:

1. Mein Optimismus bezieht sich ausschließlich auf die Gegenwart und nicht auf die Zukunft. Ich glaube nicht, dass es so etwas gibt wie ein Gesetz des Fortschritts. Es gibt das nicht einmal in der Wissenschaft; auch nicht in der Technik. Der Fortschritt kann nicht einmal als wahrscheinlich bezeichnet werden.

2. Ich behaupte, dass wir im Westen gegenwärtig in der besten sozialen Welt leben, die es je gegeben hat – und zwar trotz des Hochverrates der meisten Intellektuellen, die eine neue Religion verkünden, eine pessimistische Religion, der gemäß wir in einer moralischen Hölle leben und an physischer und moralischer Verschmutzung zugrunde gehen.

3. Ich behaupte, dass diese pessimistische Religion nicht nur eine krasse Lüge ist, sondern dass es nie vorher eine Gesellschaft gegeben hat, die so reformfreudig war wie unsere.

4. Diese Reformfreudigkeit ist das Resultat einer neuen ethischen Opferbereitschaft,...” “Was die Zukunft betrifft, so sollen wir also nicht versuchen zu prophezeien, sondern nur versuchen, moralisch und verantwortlich zu handeln. Das macht es aber zur Pflicht, dass wir lernen, die Gegenwart richtig zu sehen und nicht durch die farbige Brille einer Ideologie.

Die politische Freiheit – Freiheit von Despotie – ist der wichtigste aller politischen Werte. Und wir müssen immer bereit sein, für die politische Freiheit zu kämpfen. Die Freiheit kann immer verloren werden. Wir dürfen nie die Hände in den Schoß legen im Bewusstsein, dass sie gesichert ist”.

“Die politische Freiheit ist eine Voraussetzung unserer persönlichen Verantwortlichkeit, unserer Menschlichkeit: Jeder Versuch, einen Schritt zu einer besseren Welt zu machen, zu einer besseren Zukunft, muss von dem Grundwert der Freiheit geleitet sein”.

2. Перекладіть німецькою мовою.

1. Передайте їм вітання і побажайте успіху в їхній нелегкій праці.
2. Ми запізнилися через сильний дощ.
3. Мій чоловік зараз у відраядженні за кордоном. Він щойно дзвонив, і ми з ним досить довго розмовляли.
4. Вона познайомилася з ним три роки тому. Це було щось особливе.
5. Він вчить її читати.
6. Що мені робити з розбитим дзеркалом. Кому воно тепер потрібне?
7. Про що йдеться в цій статті? – Тут описано події кінця XIX сторіччя.
8. Якщо у вас буде можливість, подзвоніть нам.
9. Я навіть не знав, що твій син закінчує школу.
10. У нашому місті багато широких вулиць, але ця – найширша.

IV. 1. Прочитайте, перекладіть і перекажіть текст.

Vegetarisch leben?

Das ganze Leben muss der Mensch essen und trinken, um seinen Organismus mit den Energien zu versorgen, die er zur Aufrechterhaltung seiner Lebensfunktionen und Leistungsfähigkeit benötigt. Er lebt also nicht, um zu essen oder den Gaumenfreuden zu huldigen, sondern die Nahrungsaufnahme soll ihn gesund erhalten und in die Lage versetzen, den physischen und psychischen Anforderungen des Lebens gerecht werden

zu können. Jede Ernährung ist deshalb fehlerhaft und folgenschwer, die nicht zur Erreichung dieser grundsätzlichen Ziele beiträgt.

Erst in den letzten Jahren wurden fachlich qualifizierte Untersuchungen über die Zusammenhänge von Ernährung und Krankheitshäufigkeit durchgeführt, wobei die statistischen Erhebungen im Krebsatlas über Fleischkonsum und Darmkrebs Anregung gaben. Gesundheitszustand und Lebenserwartung der Vegetarier werden also erst seit kurzem zielgerichtet nach objektiven Wissenschaftskriterien untersucht und mit dem Gesundheitsstandard der Fleischesser verglichen.

Da die Ablehnung der tierischen Nahrung meist auf religiösen, weltanschaulichen oder ethischen Motiven beruht, die von der Wissenschaft nicht ernst genommen und ihre empirischen Erkenntnisse als "unwissenschaftlich" abgetan wurden, ignorierte man weitgehend die Erforschung ökotrophologischer Krankheitsursachen. Erst unter dem Druck einer ständig steigenden Krankheitshäufigkeit, einer enormen Zunahme der Krebserkrankungen und rapide steigender Krankheitskosten rückte der Vegetarismus auch aus ökonomischen Aspekten zunehmend in den Interessenbereich der medizinischen Forschung. Obwohl für Erkrankungen keineswegs auch nur die Ernährungsweisen verantwortlich gemacht werden können, sondern ebenso die Erbanlagen, der Lebensstil, die Disposition, die Arbeitsbelastung, die Umwelteinwirkungen, das Immunsystem und nicht zuletzt psychosomatische Ursachen eine Rolle spielen, ergaben diese Untersuchungen doch eindeutige Erkenntnisse zugunsten der vegetarischen Lebensweise. Dabei dürfen allerdings die Konsequenzen der Ernährung im Hinblick auf die Landwirtschaft und die Drittländer nicht unbeachtet gelassen werden, denn unser Lebensstil und unsere Ernährungsweise hat gravierende Folgen in den Ländern der Dritten Welt, die wirtschaftlich von uns abhängig sind.

Noch vor 80 Jahren waren Getreide, Gemüse, Hülsenfrüchte, Kartoffeln, Obst und gelegentlich auch Milchprodukte überwiegend die Grundlagen unserer Ernährung. Mit steigendem Lebensstandard aber wurden sie zunehmend durch Fleisch, Fisch, Eier und vitalstoffarme Nahrungsmittel sowie durch gekochte oder sterilisierte Milchprodukte ersetzt. Zu dieser Umstellung hat eine wirtschaftlich orientierte Werbung mit einer einseitigen Verbraucherinformation nicht unerheblich beigetragen.

So verzehrten die Amerikaner und Westeuropäer gegenüber dem Jahre 1900 rund 33 % mehr Milchprodukte, 50 % mehr Rindfleisch, 72 % mehr Fisch, 190 % mehr Eier und 280 % mehr Geflügel. Eine solche Entwicklung

hatte nicht nur gesundheitliche Folgen für den Konsumenten, sondern auch erhebliche Auswirkungen auf die Weltbevölkerung, vorwiegend in den Drittländern: Die landwirtschaftlichen Nutzflächen wurden zunehmend für die Tierhaltung und Futterproduktion verwendet und beanspruchen heute mehr als 64 % der gesamten Anbauflächen. Die Masttiere fressen 49 % der Getreide-Welternte und mehr als 90 % aller angebauten Sojabohnen. Ihre Exkremente sind zu über die Hälfte für die Wasserverschmutzung und die Grundwasserverseuchung sowie zu 20 %-25 % für die Ozonschicht und Temperaturerhöhung verantwortlich, denn ihre "Produktion" beträgt in den USA und Europa zusammen 110000 kg pro Sekunde (!) und ist entsorgungsmäßig schon lange nicht mehr zu beherrschen.

Das eindrucksvollste anthropologische Ereignis war 1971 die Entdeckung eines seit Tausenden von Jahren unberührt lebenden Urvolkes im Süden auf einer philippinischen Insel, der so genannten TASADAY. Als reine Sammler lebten sie in Berg-Urwaldhöhlen in beispielloser sozialer Eintracht ohne Waffen. Entsprechende Schenkungsangebote wurden mit der Begründung abgelehnt, sie die Tiere seit jeher als Freunde ansahen und noch nie auf den Gedanken gekommen seien, ihnen das Leben zu nehmen, um sie zu essen. Sie hatten noch nie ein Tier getötet, das größer als ein Frosch war. Diese TASADAY sind sehr zutraulich, friedfertig, außerordentlich leistungsfähig, gesund, temperaturunabhängig, ausdauernd und werden sehr alt. Ihre Nahrung besteht aus eingesammelten Süßkartoffeln, Bananen, Sprossen, Palmmark, Früchten, Honig und Beeren. Ethnologisch ist aufschlussreich, dass sie gegenüber dem westlichen Menschen mit Ausnahme der Zähne keine erkennbaren Veränderungen oder biologische Abweichungen erkennen ließen.

2. Перекладіть німецькою мовою.

1. Коли ми вчора прогулювалися, то випадково зустріли цього знайомого.
2. Тарілку зроблено з чистого золота, тому ми не зможемо її купити.
3. Ми сподіваємося на те, що наші стосунки поліпшаться.
4. Не втручайтесь у справи, що вас не стосуються.
5. Листа було написано минулого тижня, однак вона його ще не отримала.
6. Зверніть увагу на помилки, які ви зробили в контрольній роботі.

7. Дощу не буде, ми можемо піти до лісу.
8. Часто падає сніг і дме холодний вітер.
9. Не довго думаючи, вона швидко перекладала оповідання.
10. Замість того щоб байдикувати, ліпше написати твір.

V. 1. Прочитайте, перекладіть і перекажіть текст.

Trendwende in der Reisebranche

Die Deutschen haben ihre Leidenschaft als Reiseweltmeister wieder entdeckt. Obwohl das wirtschaftliche Umfeld unverändert schwierig ist, verzeichnet die deutsche Reisebranche steigende Buchungszahlen. Die Messe Berlin meldet einen neuen Ausstellerrekord für die Internationale Tourismusbörse.

In diesem Jahr haben wir die Trendwende geschafft und zwar nachhaltig“, sagte der Präsident des Deutschen Reisebüro – und Reiseveranstalter Verbandes, Klaus Laepple, heute in Berlin. Während die Wirtschaft stagniere, wachse die Reisebranche gegen den Trend, betonte Laepple. In diesem Jahr hätten die deutschen Reiseveranstalter ihren Umsatz um 5,2 Prozent auf gut 19 Milliarden Euro gesteigert. Im Winter habe die Branche bei den Buchungen um 3,5 Prozent zugelegt. Für den Sommer zeichne sich bereits jetzt aufgrund der hohen Zahl an Frühbuchern ein Plus von 6 Prozent ab.

Zu den beliebtesten Reisezielen der noch laufenden Wintersaison zählt seinen Worten zufolge vor allem Mallorca. Auch die Türkei, Ägypten und Marokko lägen deutlich im Plus. “Bei den Sommerbuchungen hebt sich bereits jetzt neben Marokko und der Türkei auch Tunesien als Ziel mit deutlichem Zuwachs ab“, sagte Laepple. Ein erhebliches Plus verbuche zudem Portugal, das von der positiven Ausstrahlung der Fußball-Europameisterschaft im vergangenen Jahr profitiere.

Die Länder Südasiens, die von der Flutwelle im Dezember 2004 getroffen wurden, haben sich von dem Buchungseinbruch direkt nach dem Seebeben laut Laepple noch nicht erholt. Thailand sei jedoch auf sehr gutem Wege, auch die Malediven zögen wieder mehr Besucher an. Die größte Unterstützung brauche derzeit Sri Lanka, “gerade auch, weil das Land ganz besonders vom Tourismus abhängig ist“, sagte Laepple. In die allermeisten Gebiete könnten die Touristen “wieder unbeschwert reisen“. Weit mehr als 80 Prozent der Hotelanlagen seien “absolut intakt“.

Die Folgen des Tsunami spiegeln sich auf der ITB Berlin in einer verstärkten Vermarktungs-Offensive wider, wie Christian Görke,

Geschäftsführer der Messe Berlin, sagte. So sei Asien auf der weltgrößten Tourismusmesse in diesem Jahr erstmals mit einer zweiten Halle vertreten. “Die betreffenden Regionen nutzen die ITB Berlin als Plattform, auf der sie der touristischen Welt demonstrieren können, welche Fortschritte sie bei der Rekonstruktion der touristischen Infrastruktur bereits gemacht haben”, sagte Görke.

Auf der ITB Berlin werden von Freitag bis Dienstag rund 10 400 Aussteller aus 181 Ländern und Gebieten ihre neuesten Produkte präsentieren. Im Vergleich zum vorigen Jahr ist dies ein Wachstum von 3,8 Prozent. “Damit stellen mehr Aussteller aus als je zuvor”, sagte Görke. Die Bedeutung des Messeplatzes Berlin als global wichtigste Plattform für die Tourismus-Industrie werde damit bestätigt.

2. Перекладіть німецькою мовою.

1. На чий машині ви хочете цього разу їхати на природу?
2. Йому не все вдавалося, але він вірив у те, що досягне своєї мети.
3. Чи не змоги б ви мені дати пораду, що робити в цій ситуації?
4. Вони поїхали на вокзал, щоб купити квитки.
5. Подзвони їй, щоб ми не спізнилися.
6. Кожну сцену знімали стільки, поки режисер не був задоволеним.
7. Чим більше спортсмен тренується, тим кращі у нього результати.
8. Він є фахівцем, думка якого має для мене надзвичайно важливе значення.
9. Він вдає, ніби нічого не чує і не розуміє.
10. Після того як поліцейські заарештували підозрюваного, вони опитали свідків.

VI. 1. Прочитайте, перекладіть і перекажіть текст.

Bei Kündigung die Form wahren

Als die Reiseverkehrskauffrau Bettina wieder einmal von ihrem Abteilungsleiter dazu angehalten wurde, den Kunden im Interesse der Firma und in ihrem eigenen Interesse an hohen Provisionen grundsätzlich teure Reisen anzubieten, auch wenn es für das gleiche Reiseziel einen günstigeren Anbieter gebe, platzte ihr der Kragen. Sie verließ ihren Arbeitsplatz und erklärte dabei, dass sie nicht vorhabe, weiterhin in einem Betrieb zu arbeiten, der nur darauf aus sei die Kundschaft übers Ohr zu hauen.

Nachdem Bettina in einem nahe gelegenen Bistro einen großen Cappuccino zur Beruhigung genossen hatte, ging sie zurück in die Agentur, um ihre Arbeit wieder aufzunehmen. Denn trotz ihres Vorgesetzten machte ihr die Arbeit mit den Kunden viel Spaß und auch mit den Kolleginnen verstand sie sich gut. Der Abteilungsleiter fragte sie, was sie an ihrem Arbeitsplatz verloren habe, schließlich habe sie bei ihrem Wutausbruch unmissverständlich die Kündigung erklärt. Über diese Kündigung sei er sehr erfreut, da er schon immer von ihrer fehlenden Eignung ausgegangen sei. Deshalb solle Bettina ihre persönlichen Dinge mitnehmen und die Agentur umgehend verlassen.

Was war Bettina zu raten? Seit dem vergangenen Jahr müssen Arbeitsverhältnisse immer schriftlich gekündigt werden, deshalb hatte Bettina nicht wirksam gekündigt. Dass ihr Arbeitsverhältnis somit weder durch Kündigung noch durch ihr Verhalten, nämlich das kurzfristige Verlassen des Arbeitsplatzes beendet wurde, kann sie mit einer Klage beim Arbeitsgericht feststellen lassen.

Um das Thema Kündigung geht es auch in unserem zweiten Beispiel. Der Tischler Christian hatte in letzter Zeit einige "Böcke geschossen". Seit sich seine Freundin von ihm getrennt hatte, war er mit seinen Gedanken oft abwesend und hatte deshalb öfters "Murks" gebaut, Hölzer verschnitten, teuren Lack umgestoßen und eine Maschine durch einen Bedienungsfehler beschädigt. Deshalb wurde er von seiner Chefin ins Büro gerufen. Sie erklärte ihm, dass es so nicht weitergehen könne. Der Betrieb müsse sich von ihm trennen. Um Christian eine Kündigung zu ersparen, sei sie aber mit einer einvernehmlichen Auflösung des Arbeitsvertrages einverstanden. Sie sei auch bereit, Christian ein ordentliches Zeugnis auszustellen, da sie ja, bis auf die letzte Zeit, mit ihrem Gesellen immer zufrieden gewesen sei. Christian solle sich einfach eine neue Stelle suchen, in der Zwischenzeit bekäme er ja Arbeitslosengeld. Aus Angst davor, dass ihm die Chefin kündigen und in der Innung schlecht über ihn reden könnte, erklärte sich Christian einverstanden.

Beim Arbeitsamt ereilte Christian aber eine Überraschung. Denn hier wurde ihm mitgeteilt, dass es momentan mehr Tischler als Holz gebe und deshalb auch die Möglichkeiten für einen neuen Job gering seien. Im Übrigen habe er unter Umständen mit einer Sperrfrist für die Gewährung von Arbeitslosengeld zu rechnen, da er ja offenbar seinen Arbeitsplatz aus freien Stücken verlassen und die Arbeitslosigkeit deshalb selbst zu vertreten habe.

Christian fragte nach, wie er sich aus dieser unerfreulichen Situation retten sollte. Nochmals wurde Christian überrascht, als er erfuhr, dass sein Aufhebungsvertrag rechtlich gesehen nichtig war, dass er also de facto immer noch bei seiner bisherigen Firma beschäftigt war. Auch hier gilt die Neuregelung aus dem vergangenen Jahr. Seitdem müssen nicht nur Kündigungen schriftlich erfolgen. Dasselbe gilt auch für Aufhebungsverträge. Auch hier ist die Schriftform vorgeschrieben. Für Christian hat sich die Sache mittlerweile allerdings erledigt, denn er hat Glück gehabt und eine neue Arbeitsstelle gefunden.

2. Перекладіть німецькою мовою.

Сучасний стан і проблеми розвитку міст

На рубежі нового тисячоріччя відбувається стрімке прискорення глобальних процесів, які охоплюють найважливіші сектори людської діяльності — політику, економіку, виробництво, торгівлю, фінанси, культуру, інформацію та комунікації більшості країн світового співтовариства. Життєдіяльність не тільки окремих країн, а й великих міст включається у глобальну систему взаємовідносин, яка швидко розвивається та поширюється. Міжнародними дослідницькими центрами в рамках програм ООН розроблено нові критерії оцінки сучасного рівня соціально-економічного розвитку тієї чи іншої країни (найбільш великих міст) та місця людини в цьому процесі. Ці критерії охоплюють основні складові життєдіяльності населення:

- рівень економічного розвитку та доходи;
- формування людського потенціалу;
- якість життя;
- стан довкілля;
- рівень і стабільність соціальної структури суспільства.

Для оцінки рівня розвитку населення визначено інтегрований показник — індекс людського розвитку, який охоплює три складові: тривалість життя, рівень освіченості та рівень життя.

У сфері містобудування нові підходи, прийняті на конференції ООН, закликають уряди країн та органи місцевого самоврядування проводити таку стратегію розвитку міст, яка відповідала б соціальним та економічним потребам населення і не завдавала шкоди природному та гуманітарному розвитку.

VII. 1. Прочитайте, перекладіть і перекажіть текст.

Die Bedeutung des Teams im Umgang mit rechtsorientierten Jugendlichen

Lange Teamsitzungen und der feste Wille, den Jugendclub für diese Klientel zu erhalten, stehen am Anfang neuer Überlegungen. Im gesamten Altstadtgebiet gibt es keinen Club mit dieser Zielgruppenausrichtung. Nach Einschätzung der Mitarbeiterinnen wollen die Jugendlichen den Club – nur verlässlicher, ehrlicher und mit klaren Eckpunkten. Um weiterhin präsent zu sein, werden als erstes die Öffnungszeiten am Nachmittag ausgedehnt. Abends bleibt der Club geschlossen. Dabei kommt es regelmäßig vor, dass ältere Jugendliche zwischen 16 und 18 Jahren die Einrichtung um 18 Uhr nicht verlassen und “ihre” Abendöffnungszeit einfordern. Die Jugendlichen nennen das “Überstunden machen” – nämlich für die im Club beschäftigten Mitarbeiterinnen. Bis zu 15 Jugendliche beteiligen sich an diesen Aktionen. Nur wenige allerdings aktiv, die Mehrzahl will sehen, ob es nicht doch “irgendwie Randalen” gibt.

Um der regelmäßig zu Beginn sehr aggressiven Stimmung zu begegnen, achten die Mitarbeiterinnen konsequent auf Regeln nonverbaler Kommunikation: Trotz gröbster verbaler Angriffe bleibt die Stimme ruhig. Statt im Türrahmen zu stehen und mit sitzenden Jugendlichen zu sprechen, setzt man sich zu ihnen, sitzt nicht höher, sondern auf gleicher Ebene, lässt sie ausreden – auch auspöbeln – antwortet ruhig, aber bestimmt. Es ist keine leichte Aufgabe sich dieser Regeln zu bedienen, wenn einem 10–15 Glatzen in schönster Skinhead-Kostümierung gegenüberstehen.

Voraussetzung für die Bewältigung dieser Situationen sind klare Absprachen im Team: wer wie auf was reagiert, wer den Tresen nach der Tagesarbeit säubert (und sich damit wie zufällig in greifbarer Nähe des Telefons aufhält). Hilfreich ist auch eine unauffällige Zeichensprache und Augenkontakt in Gefahrensituationen. Jeweils vor und nach den Treffzeiten werden Verhaltensweisen Jugendlicher analysiert und Kompromissmöglichkeiten erörtert. Jede Überlegung wird im Team abgestimmt, es gibt im Gespräch mit den Jugendlichen keine spontanen Versprechen (die nachher vielleicht nicht eingehalten werden können) oder Verbote (die niemand durchsetzen kann). Regelmäßige Supervision erleichtert dabei den auf dem Team lastenden Druck.

In intensiven Treffen, Verhandlungen und Gesprächen mit den Jugendlichen wird deutlich, wie sehr sie sich mit dem Jugendtreff

verbunden fühlen. Aber auch, was sich an Frust durch Inkonsequenz und nicht eingehaltene Absprachen ehemaliger Mitarbeiter angestaut hat. Die Vergangenheit spielt immer wieder eine zentrale Rolle. Vor dem Blick nach vorn kommt der Blick zurück. Das Team stellt sich den Fragen der Vergangenheit, erläutert, berichtet, räumt Fehler ein und versucht dabei trotzdem, den “Schwarzen Peter” nicht ehemaligen Kollegen zuzuschieben. So entsteht eine offene und ehrliche Kommunikation. Während die Jugendlichen beginnen, ihren Frust zu verbalisieren (es kommt seltener zu Sachbeschädigungen), können die Mitarbeiterinnen verdeutlichen, dass der Club am Abend unter den bisherigen Bedingungen nicht mehr öffnen kann.

2. Перекладіть німецькою мовою.

Процес включення України у світове господарство супроводжується формуванням несприятливої структури експорту, а отже, й малоперспективної моделі міжнародної спеціалізації. Основні її риси пов’язані з тим, що Україна концентрується на постачанні на міжнародні ринки товарів і послуг (харчові продукти, руди, метали, передусім чорні, транспортні послуги), які є відносно малодинамічними і мають тенденцію до зменшення їх частки у глобальному продажі товарів і послуг. Водночас це ринки, де панує жорстка цінова конкуренція і де цінові переваги можуть дуже швидко переходити до інших країн, особливо при застосуванні до якоїсь країни обмежувальних, дискримінаційних торгово-економічних заходів. Консервація нинішньої структури українського експорту безперспективна, з огляду на те, що головні експортери потребують докорінної реструктуризації виробництва. Водночас україні мізерні поставки на високодинамічні ринки, які визначають перспективи світової економіки (офісне та телекомунікаційне обладнання, інші комерційні послуги), – себто на ринки, що відзначаються насамперед неціновими формами конкуренції і підвищеною стабільністю конкурентних переваг. Такі структурні особливості української зовнішньої торгівлі віддзеркалюють структуру конкурентних переваг української економіки з погляду критеріїв світового господарства, однак є стратегічно прогративними для країни. Їх слід кардинально змінити у процесі подальших ринкових трансформацій.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Themen neu I, II, III* – Max Hueber Verlag, 2002.
2. *Dreyer, Schmitt*. Совершенствуем знания немецкого языка. – К.: Методика, 2000.
3. *Шульц Х., Зундермайер В.* Немецкая грамматика с упражнениями. – М.: Лист, 1999.
4. *Завьялова В. М., Ильина Л. В.* Практический курс немецкого языка. – М.: ЧеРо, 1998.
5. *Євгененко Д. А., Білоус О. М. та ін.* Практична граматики німецької мови. – Вінниця, 2002.
6. *Постнікова О. М.* Німецька мова. Розмовні теми. – К.: А.С.К., 2000.
7. *Бориско Н. Ф.* Бізнес-курс німецької мови. – К.: Логос, 2002.
8. *Гольштейн И. П., Горохова И. М.* Практический курс немецкого языка. – М.: Изд-во МГУ, 1995.
9. *Tangram Deutsch als Fremdsprache.* – Hueber, 2002.
10. *Hoffman A.* Tatsachen über Deutschland. – Societäts – Verlag, 1998.
11. *Kulenko V., Wlassow J.* Deutsch. – Nova Кныга, 2002.
12. *Sage und Schreibe.* – Hueber, 2004.
13. *Klipp und Klar.* – Hueber, 2004.
14. *Bernd Latour Mittelstufen* – Grammatik für Deutsch als Fremdsprache. – Hueber, 1998.
15. *Monika Reimann.* Основной курс грамматики. – Hueber, 2004.
16. *Duden.* Rechtschreibung der deutschen Sprache, 1998.
17. *Duden.* Rechtschreibung der deutschen Sprache, 1998.
18. *Duden.* Grammatik der deutschen Sprache, 1998.
19. *Duden.* Richtiges und gutes Deutsch, 1996.
20. *Duden.* Satz- und Korrekturanweisungen, 1996.
21. *Економічні, наукові та газетно-публіцистичні тексти.*

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Практичний курс першої іноземної мови (німецька мова)”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Практичний курс першої іноземної мови (німецька мова)”	5
План практичних занять	6
Зміст і навчання видам мовленнєвої діяльності	15
Питання для самоконтролю	21
Теми контрольних робіт	24
Контрольні завдання	25
Список рекомендованої літератури	38

Відповідальний за випуск *Ю. В. Нешкуренко*
Редактор *Т. М. Тележенко*
Комп’ютерне верстання *Г. В. Макуха*

Зам. № ВКЦ-2478

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП